

ДЕМОГРАФІЧНІ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Мельникова М.О., здобувачка вищої освіти групи МЕНЗ/2

Миколаївський національний аграрний університет

За даними Державної служби статистики, на 1 січня 2022 р. кількість постійного населення України становила 40 млн. 979 тис. 247 осіб, (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та непідконтрольних територій Донецької і Луганської областей. Чисельність наявного населення України станом на 1 лютого 2022 року - 41130432 осіб та чисельність постійного населення на 1 лютого 2022 року 40960795 осіб [1].

Значна кількість населення України (понад 1 млн. осіб) перебуває за кордоном для здійснення трудової діяльності. У трудовій міграції переважають чоловіки, найчисленнішими серед яких є особи 30-44 років (понад 40 %). Більшість трудових мігрантів походить із західних областей України, 41 % має середню або середню спеціальну освіту, 36 % - вищу освіту, що свідчить про значний відтік кваліфікованих робітників [4].

Останнім часом скорочення чисельності населення в Україні набуло чіткої тенденції. Основними причинами якого стало: високий рівень смертності і низький рівень народжуваності; старіння населення; низький рівень доходів; соціальна незахищеність населення, недієва система охорони здоров'я [5]. На скорочення населення вплинула і пандемія COVID-19. У структурі причин смерті COVID-19 посідає третє місце після серцево-судинних і онкологічних захворювань. Слід враховувати також те, що під час пандемії люди помирають і з інших причин, бо лікарні не можуть надати своєчасну допомогу, а пацієнти не можуть дістатися до медичних пунктів. Це комплексна проблема і доволі серйозна [6].

З початком повномасштабної війни 24 лютого 2022 року зазнано значних втрат людського потенціалу. Війна призвела до масових міграційних потоків населення як в межах країни, так і за кордон до більш розвинутих

європейських країн. У результаті збройної агресії з боку Росії значна частина населення України перетворилася або на внутрішньо переміщених осіб (ВПО), шукаючи безпечніші місця на території України (це 7,1млн на початок квітня), або на біженців за кордоном.

За підрахунками Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, на 23квітня 2022р. з України виїхали понад 5,1млн осіб, зокрема близько 2,9млн – до Польщі, 774тис. – до Румунії, 490тис. – до Угорщини, 443тис. – до Молдови, 354тис. – до Словаччини. Як свідчать опитування, вибір країни обумовлено передусім наявністю в ній родичів або знайомих (48%), а також близькістю до Батьківщини [2]. Окрім того, майже 578 тис. українців виїхали (або їх вивезли) до Росії, 24тис. – до Білорусі [3]. Навіть за російськими джерелами, більшість українських біженців у РФ – це мешканці так званих ЛНР та ДНР (близько 400тис. осіб). З районів бойових дій, за непоодинокими свідченнями, людей вивозять до країни-агресора примусово.

Отже, тривалість бойових дій відіграє важливу роль у демографічному балансі, збільшення кількості загиблих і важкопоранених є втратою потенціалу для відтворення населення в майбутньому. Адже в майбутньому дисбаланс між чоловіками і жінками буде посилюватися. Усе це свідчить про те, що після перемоги наша країна функціонуватиме не лише в умовах економічної та міграційної кризи, а також демографічної. Саме тому, після закінчення війни потрібно спрямувати владу на зменшення втрат населення країни шляхом забезпечення громадянам гідних соціально-економічних умов проживання на Батьківщині, адже якщо в країні радикально не зміниться економічна ситуація, не будуть здійснені певні заходи, то міграція обов'язково збільшуватиметься.

Список використаних джерел

1. Дані Державної служби статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Displacement patterns, needs and intentions survey / IOM Slovakia
3. UNHCR. Operational Data Portal. Ukraine Refugee Situation
4. Муромцева, Ю. І. Соціальне партнерство як інструмент формування трудового потенціалу населення. Соціальне партнерство та його роль в

становленні ринкової економіки в Україні. Збірник наукових праць.–Х.: ХІБМ (2000): 147-152.

5. World Population Prospects 2019. Highlights. United Nations Population Division. United Nations. (New York, 2019) вебсайт. URL: <https://www.un.org/development/desa/publications/world-population-prospects-2019-highlights.html>

6. <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=84>

Науковий керівник - Олійник Т. Г. - канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств

ДЕМОГРАФІЧНІ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

**Місаренко Т. О.-здобувач вищої освіти факультету менеджменту
Миколаївський національний аграрний університет**

Демографічна ситуація в країні останніми роками погіршилася, цьому є всі докази вважати, що Україна має критичну демографічну ситуацію, особливо у селах та в окремих регіонах. Скорочення населення країни має негативні наслідки, як з погляду демографічної основи їх відтворення, а також з економічного погляду. Ускладнюються демографічні проблеми і через активну міграцію населення. Серед іммігрантів значну частину становлять висококваліфіковані спеціалісти. Кілька мільйонів громадян України, залишивши сім'ї, працюють за кордоном.

Міграційні процеси, компонентами яких є фіксована або постійна, сезонна, трудова маятникова міграція та міграція, що має великий вплив на ефективність та раціональне використання трудового потенціалу як по Україні загалом, так і в окремих регіонах. Міграція населення є одним з важливих факторів, що визначають зміну чисельності населення країни, розподіл між регіонами та окремими населеними пунктами. Міграційна поведінка людини є одним із загальних індикаторів проблем соціально-економічного розвитку як